

gemeente Bronckhorst

2e Tussenrapportage 2023

Inhoudsopgave

ALGEMEEN	3
Inleiding	4
Leeswijzer	8
1. PROGRAMMA WIJZIGINGEN	9
1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING	10
Deelprogramma 1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	10
Deelprogramma 1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	11
Financiële wijzigingen	12
1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING	19
Deelprogramma 2A PASSEND WONEN	19
Deelprogramma 2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	21
Financiële wijzigingen	23
1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING	28
Deelprogramma 3A ECONOMIE	28
Deelprogramma 3B DUURZAAMHEID	29
Financiële wijzigingen	29
1.4. Programma 4 BESTUUR	32
Deelprogramma 4A BESTUREN	32
Financiële wijzigingen	32
2. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	33
2.1. Algemene dekkingsmiddelen	34
Financiële wijzigingen dekkingsmiddelen	35
2.2. Overhead	37
3. FINANCIËLE OVERZICHTEN	39
3.1. Bijgestelde ramingen van baten en lasten	40
3.1.1. Begroting (inclusief wijzigingen tot 2 ^e tussenrapportage) 2023, jaarschijf 2023	40
3.1.2. Wijzigingen 2 ^e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023	41
3.1.3. Stand na 2 ^e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023	42
3.2. Realisatie van investeringskredieten	43
3.3. Effecten 1e begrotingswijziging 2024	44
4. BIJLAGEN	47
4.1. Tussentijdse resultaatbestemmingen	48
4.2. Verklaring afkortingen	49

ALGEMEEN

Inleiding

Voor u ligt de 2^e tussenrapportage 2023. De wijzigingen vanuit de 2^e tussenrapportage 2023 vormen ook de inhoud van de 1^e begrotingswijziging op de programmabegroting 2024-2027. Met andere woorden, met de vaststelling van de 2^e tussenrapportage, nemen we ook de 1^e begrotingswijziging 2024 als beslispunt mee. De rapportage komt in de raadsvergadering van 20 december 2023.

In de 2^e tussenrapportage 2023 geven we de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen over de doelen en budgetten uit de Programmabegroting 2023-2026 en het Programmaplan 2023-2026 per 1 september 2023. Vanwege de extra werkzaamheden rond de implementatie van ons nieuwe financiële systeem is de raadsbehandeling van de 2^e tussenrapportage later dan gebruikelijk. Door de latere behandeling van de tussenrapportage, bevat de 1^e begrotingswijziging 2024 alleen de meerjarige effecten die we in deze tussenrapportage noemen. In deze rapportage nemen we die meerjarige wijzigingen ook mee en verwerken deze als 1^e begrotingswijziging 2024-2027.

Ontwikkelingen

In deze rapportage informeren we u over zaken die opvallen en/of afwijken in 2023 en in volgende jaren. Op het moment van opstellen zijn we al aardig op weg in het jaar en werken we hard aan de ambities. 2023 kenmerkt zich inmiddels door een demissionair kabinet, wat niet alleen betekent dat we dit jaar nog extra verkiezingen hebben. Het betekent ook dat het Rijk besluiten uitstelt, waaronder de duidelijkheid rond de financiële middelen voor gemeenten. Zoals u verderop leest, staan we op de langere termijn voor een financiële uitdaging. Bij de Perspectiefnota 2025-2028 formuleren we bestuurlijke voorstellen om meerjarig het financiële beeld sluitend te krijgen.

2023

Dit jaar werken we aan de ambities uit het Programmaplan. We zetten ons in om meer realisatiekracht te werven en hier zijn we grotendeels in geslaagd. We merken ook dat de arbeidsmarkt zorgt voor beweging waardoor we niet alleen de vacatures voor realisatiekracht moesten invullen. Dit zorgt ervoor dat we formatieruimte houden wat nog niet is ingevuld. Daarnaast bekostigden we een deel van de formatie uit projectbudgetten, zoals bijvoorbeeld bij het project voor de vluchtelingen uit de Oekraïne en bij projecten uit de energietransitie. Hierdoor vielen de formatiekosten lager uit. Meer hierover leest u in hoofdstuk 2 (Algemene dekkingsmiddelen en overhead).

Ook dit jaar is het project opvang van de vluchtelingen uit de Oekraïne (OVO) groot. Omdat de uitdaging langer duurt dan we eerder verwachtten en dat het vraagstuk verder gaat dan alleen de vluchtelingen uit de Oekraïne, geven we dit vervolg in het nieuwe programma Migratie en Integratie. Rijksmiddelen die we ontvingen voor OVO willen we voor dit programma inzetten. Meer hierover leest u in programma 1 Zorg en ondersteuning.

Een ontwikkeling met behoorlijk financiële impact is de herijking van de plekprijzen in de jeugdzorg en Wmo. De herijking zorgde ervoor dat we regionaal een zorgvuldig proces doorliepen wat uiteindelijk leidde tot de beschreven (realistische) kostenverhogingen. De hogere rijksbijdrage is onvoldoende om de verhogingen op te vangen. Over de kostenstijging leest u meer in programma 1 Zorg en ondersteuning.

In februari stelde u als raad het grondbeleid vast. Dat we hierin een actievere rol op ons nemen, merken we dit jaar al. We zien ook dat dit vanaf 2024 leidt tot een financiële vraag. Hierover leest u meer in programma 2 Wonen en leefomgeving.

2024

Vanuit het programmaplan 2023 speelt een beleidsmatige ontwikkeling over het nieuwe grondbeleid die in 2024 om extra budget vraagt. Normaal zit dat in de programmabegroting, maar dit jaar was de kennis voor de tussenrapportage voor volgende jaren, zoals eerder gezegd, nog niet beschikbaar. Dit voorstel zit ook in de 1^e begrotingswijziging 2024. Voor de structurele lijn betrekken we de dit onderwerp bij de Perspectiefnota 2025-2028 zodat u als raad een integrale afweging kan maken.

Financiële ontwikkelingen

Hieronder nemen we u mee in de grootste financiële ontwikkelingen per programma.

Programma 1 (in totaal € 0,2 miljoen voordelig)

- hogere kosten voor Jeugdzorg (€ 2,5 miljoen N)
- hogere uitvoeringskosten WSW (€ 0,2 miljoen N)
- uitbetalen energietoeslag 2023 (€ 0,9 miljoen N, bij de dekkingsmiddelen benoemen we de dekking hiervoor)
- hogere rijksbijdrage participatiewet (€ 0,7 miljoen V)
- niet bestede middelen opvang Oekraïne vluchtelingen (€ 3,3 miljoen V)

Programma 2 (in totaal € 0,1 miljoen nadelig)

- winstneming grondexploitatie bedrijventerrein Vinkenkamp en CPO jongerenhuisvesting (€ 0,2 miljoen V)
- resultaat woningbouwlocatie CPO Ludger Wichmond valt in 2024 (€ 0,7 miljoen N)
- ontvangen bijdragen fonds bovenwijkse voorzieningen (€ 0,1 miljoen V)
- hogere kosten voor leerlingenvervoer (€ 0,2 miljoen N)
- hogere opbrengsten bestemmingsplannen (€ 0,1 miljoen V)
- lagere kosten onderwijs achterstanden beleid (€ 0,1 miljoen V)
- kosten en inkomsten van klimaatontwikkeling en hittestress binnen riolering stonden ten onrechte geraamd op deelprogramma 3B Duurzaamheid (€ 0,2 miljoen V)

Programma 3 (in totaal € 0,2 miljoen nadelig)

- meer rijksmiddelen en daarmee ook meer budget voor uitgaven voor uitvoering klimaatakkoord, aanpak energie armoede en nationaal isolatie programma (zowel een voordeel als een nadeel van € 0,2 miljoen).
- juiste toerekening van kosten en inkomsten van klimaatontwikkeling en hittestress naar riolering maken dat de lasten en baten voor deelprogramma 3B Duurzaamheid lager zijn (€ 0,2 miljoen N).

Programma 4 (in totaal een nadelige ontwikkeling van € 0,2 miljoen)

- hogere kosten voor verkiezingen (€ 0,1 miljoen nadelig)

Dekkingsmiddelen en overhead (in totaal een voordelige ontwikkeling van € 3,5 miljoen)

- hogere algemene uitkering (Septembercirculaire, € 1,1 miljoen V)
- te ontvangen energietoeslag 2023 (0,9 miljoen V)
- lagere loonkosten door later invullen vacatures (€ 0,6 miljoen V)
- hogere renteopbrengsten (€ 0,7 miljoen V)
- doorbelasting deel overheadkosten aan Datalab Go (€ 0,2 miljoen V)

Toevoeging aan reserve (in totaal € 3,6 miljoen nadelig)

- doorschuiven van het jaarresultaat voor middelen opvang vluchteling Oekraïne naar het begrotingsjaar 2024 (€ 3,3 miljoen)
- doorschuiven van budget naar het begrotingsjaar 2024 (€ 0,2 miljoen)

Financieel beeld begrotingsruimte

De wijzigingen vanuit de Meicirculaire 2023 en Septembercirculaire 2023 verwerken we ook in deze 2^e tussenrapportage 2023. Voor de 1^e begrotingswijziging 2024 gaat het dan alleen om de Septembercirculaire, want de Meicirculaire namen we al mee in de Programmabegroting 2024.

2023 na de 2^e tussenrapportage 2023

Hieronder ziet u de ontwikkeling van de begrotingsruimte na de 2^e tussenrapportage 2023.

Ontwikkeling resultaat	Bedrag
Begrotingsruimte Programmaplan 2023	71
Saldo financiële wijzigingen 1e tussenrapportage	384
Begrotingsruimte na 1e tussenrapportage 2023	455
Tussentijdse begrotingswijziging m.b.t. afschrijving- en rentelasten (op basis van de jaarrekening 2022, uitgevoerd bij doorrekening begroting 2024-2027)	101
Saldo financiële wijzigingen 2e tussenrapportage (zie ook tabel 3.1.2.)	-377
Begrotingsruimte na 2e tussenrapportage 2023	179

+ = overschot; - = tekort

Meer informatie over de grote wijzigingen zijn te vinden onder de verschillende programma's (in hoofdstuk 1 en 2).

2024 na de 1^e begrotingswijziging 2024

Uw raad stelde het nieuwe grondbeleid vast per februari 2023. Hierin nemen we een actievare rol in dan we eerder deden. Als uitzondering stellen we in deze tussenrapportage voor om budget beschikbaar te stellen voor 2024. We merken nu dat het belangrijk is dat we op sommige momenten daadkrachtig kunnen handelen, waarvoor budget nodig is. Door het grondbeleid goed in te zetten dragen we bij aan meerdere programma's (het sociale domein, wonen en bedrijvigheid). Voor de structurele invulling van het budget betrekken we het onderwerp in de Perspectiefnota 2025, zodat een integrale afweging mogelijk is.

Investeringsagenda

De afgelopen jaren werkten we naar een uitgebreide investeringsagenda. We investeren daar waar het noodzakelijk is voor de leefbaarheid in Bronckhorst en voor het vergroten van de maatschappelijke meerwaarde. We investeren verantwoord en houden daarbij oog voor de financiële situatie. We betrekken alle aspecten van onze begroting bij de integrale afweging om te komen tot oplossingsrichtingen voor de toekomst.

Voor de mogelijke oplossingen voor de financiële situatie in de Perspectiefnota betrekken we de investeringsagenda in de integrale afweging..

Alle effecten nemen we mee in de programmabegroting 2024-2027 via de 1^e wijziging van de programmabegroting 2024-2027, die gelijk met deze tussenrapportage 2023 wordt vastgesteld (apart beslispunt).

De ontwikkeling van de begrotingsruimte na de 1e begrotingswijziging 2024 is als volgt:

Meerjarige ontwikkeling resultaat	2024	2025	2026	2027
Begrotingsruimte Programmabegroting 2024-2027	9	20	-2.282	-5.929
Saldo mutaties 1e begrotingswijziging 2024 zonder intensivering en dekking	-988	-2.259	-2.185	-1.047
Intensivering vanuit het Programmaplan 2023	-100	-	-	-
Dekking 2024 vanuit projecten voor personeelskosten	500			
Dekking 2024 vanuit egaliseringsreserve Openeinderegelingen Zorg en ondersteuning	579			

Meerjarige ontwikkeling resultaat	2024	2025	2026	2027
Begrotingsruimte na 1e begrotingswijziging 2024	-	-2.239	-4.467	-6.976

+ = overschot; - = tekort

We stellen voor om het begrotingstekort 2024 incidenteel te dekken door personeelskosten uit de projectgelden te financieren. kunnen met verevenen met rijksmiddelen (€ 0,5 miljoen) en het restant uit de egalisatiereserve Openeinderegelingen Zorg en ondersteuning (circa € 0,6 miljoen). Door de inzet van de egalisatiereserve neemt deze sterk in omvang af. Mochten er nieuwe kostenstijgingen of volumestijgingen zich voordoen, dan zijn deze beperkte via de reserve op te vangen.

Om de begroting vanaf 2025 sluiten te maken komen we met een plan voor keuzerichtingen in de perspectiefnota.

Behandeldata

De 2^e tussenrapportage 2023 maakt deel uit van de verschillende P&C documenten. De behandeling van de tussenrapportage staat als volgt gepland: de politieke avond op 14 december 2023 en de vaststelling in de raadsvergadering van 20 december 2023.

Leeswijzer

De tussenrapportage bestaat uit de volgende hoofdstukken:

Programmawijzigingen (hoofdstuk 1)

Per deelprogramma gaan we in op beleidsmatige en/of financiële ontwikkeling en op de wijzigingen over 2023 ten opzichte van de verwachtingen in de Programmabegroting 2023-2026.

De wijzigingen in de lasten en baten komen per programma aan bod onder 'financiële wijzigingen'. We geven een korte toelichting op het gewijzigde bedrag.

We lichten per deelprogramma financiële afwijkingen groter dan € 50.000 toe. Het gaat daarbij om de individuele afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023. We sluiten de toelichting op het deelprogramma af met een regel 'Afwijkingen kleiner dan € 50.000' om aansluiting met het totaalbedrag van het deelprogramma te laten zien. Dit bedrag is een samenstelling van meerdere kleine wijzigingen (< € 50.000).

Ramingen die we verlagen, geven wij weer met een min (-) teken voor het bedrag, anders is het een verhoging van de raming.

We geven aan of de ontwikkeling voordelig (V) of nadelig (N) is ten opzichte van de begrotingsruimte; een voordelige ontwikkeling bij lasten betekent dat we minder uitgeven.

Wijzigingen Algemene dekkingsmiddelen (hoofdstuk 2)

In dit hoofdstuk leest u een toelichting op beleidsmatige en/of financiële ontwikkeling op de dekkingsmiddelen (2.1) en de kosten die we maken voor de overhead (2.2).

In de financiële overzichten (hoofdstuk 3)

In dit hoofdstuk ziet u de financiële overzichten waaronder:

Overzicht van de bijgestelde ramingen van baten en lasten per deelprogramma (3.1),

Toelichting op de realisatie en onderuitputting van investeringen (3.2)

Tabel met de structurele effecten uit de 2^e tussenrapportage voor de jaren 2024 en verder (3.3).

De uitkomst verwerken we in de programmabegroting 2024 via de 1^e begrotingswijziging 2024.

In de bijlagen (hoofdstuk 4)

Hier vindt u een overzicht van de tussentijdse resultaatbestemmingen (4.1) en de lijst met vaak gebruikte afkortingen (4.2).

Goed om te weten

- In de tabellen met het programmasaldo staat bij de saldogregel een '+' voor baten of overschotten en een '-' voor lasten of tekorten. Dit kan een voordelig of nadelig effect opleveren, zie ook hierboven.
- In verschillende tabellen staat een kolom 'Begroting (incl.wijz.) 2023', hier bedoelen we de stand op 1 oktober 2023. Per deze datum is de 2^e tussenrapportage nog niet verwerkt.
- De cijfers in tabellen staan in euro's maal 1.000 tenzij dit anders is aangegeven.

1. PROGRAMMA WIJZIGINGEN

1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING

Deelprogramma 1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING

Portefeuillehouder
Ambtelijk trekker

Evert Blaauw
Huub Westendorp

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Start van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

We ontvingen voor 2023 middelen van het Rijk vanuit de regeling Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) waarmee we uitvoering geven aan de afspraken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De Brede SPUK bestaat uit drie hoofdthema's en 15 programma's. Met het plan van aanpak GALA geven we uitvoering aan vastgesteld beleid, zoals de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2023-2026. Nieuw is de verbinding van preventie en zorg in de vijf ketenaanpakken: Welzijn op Recept, Kansrijke Start, Valpreventie, Gezond Gewicht kinderen en Gezond Gewicht volwassenen. Deze ketenaanpakken beslaan meerdere domeinen en komen ook terug in het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Met de opgave gezonde leefomgeving leggen we verbinding tussen het fysieke domein en publieke gezondheid.

Dat er een risico bestaat dat we middelen uit de SPUK regeling terug moeten betalen. Omdat we nog niet aan de slag konden vanwege het ontbreken van richtlijnen voor de ketenaanpak en de definitieve toekenning van de middelen pas in de 2^e helft van 2023 plaatsvond. Terwijl we het bedrag over heel 2023 ontvingen. We verkleinen dit risico door van de mogelijkheid gebruik te maken om de middelen deels in te zetten voor andere programma's binnen de Brede SPUK GALA en door middelen door te schuiven naar 2024.

Opvang vluchtelingen

Door wereldwijde ontwikkelingen en landelijke taakstellingen, groeit de komende jaren het aantal statushouders in onze gemeente. Met het voortduren van de oorlog in hun land blijft ook het aantal Oekraïense ontheemden doorgroeien en zij blijven langer. Voor beide groepen geldt dat zij veelal afstand tot de arbeidsmarkt en samenleving ervaren en enige hulp en ondersteuning nodig hebben om hier zelfredzaam te worden. In de komende maanden onderzoeken we samen met onze partners op welke wijze we deze groepen gericht wat extra ondersteuning kunnen bieden, waarbij we mogelijk een deel van beschikbare middelen inzetten. We komen hier bij u op terug. Het voorlopige resultaat van het project Opvang Vluchteling Oekraïne (OVO) van € 3,3 miljoen wensen we de komende jaren te gebruiken voor het opzetten en uitvoeren van het nieuwe programma Migratie & Integratie.

Migratie en integratie

Voor het nieuwe programma Migratie & Integratie, zoals hierboven benoemd, stellen we een plan van aanpak op. Hierin definiëren we verschillende programmalijnen en geven we een onderbouwing van de financiële kaders aan. Dit plan ronde we eind 2023 af. De verschillende programmalijnen richten zich op de opvang en integratie van diverse groepen ontheemde nieuwe inwoners in onze gemeente, met als accent:

- Programmalijn Huisvesting: een financiële impuls voor het realiseren van ambities rond wonen of een woningbouwopgave waarbij de wens is om flexwoningen in te zetten voor de verschillende groepen nieuwe inwoners (statushouders en Oekraïners die hier al langer verblijven en (blijvend) willen integreren inclusief werk en scholing). Deze opgave sluit aan bij de ambitie voor het realiseren van de woningbouwopgave.
- Programmalijn Versterken maatschappelijke middenveld: we willen maatschappelijke organisaties en verenigingen (het voorliggend veld) ondersteunen bij hun inzet en dienstverlening aan de nieuwe inwoners. Deze organisaties helpen met het integreren door bijvoorbeeld kennismaking met inwoners, onze cultuur, taallessen, sport en dragen bij aan het gevoel van mensen om hier 'thuis' te zijn.
- Programmalijn Bestendigen opvang Oekraïne: we sluiten de projectfase af en brengen de taken die horen bij deze opvang onder in de lijnorganisatie.

Een voorstel voor het beschikbaar stellen van het budget vindt plaats op basis van het plan van aanpak.

Deelprogramma 1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Portefeuillehouder
Ambtelijk trekker

Evert Blaauw / Antoon Peppelman
Huub Westendorp

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Tarief huishoudelijke hulp

We zien bij de huishoudelijke hulp dat de vraag nog steeds toeneemt. De groep 80-plussers groeit en daarmee de behoefte aan ondersteuning in het huishouden ook. We zien ook dat de tarieven stijgen door loonontwikkeling. Tegelijkertijd merken we dat de krapte op de arbeidsmarkt zich laat gelden in de daadwerkelijke inzet van zorg. Het is voor aanbieders steeds moeilijker om voldoende personeel beschikbaar te hebben. De wachttijden lopen op en we kunnen minder tegemoet komen aan voorkeuren van inwoners voor aanbieders, tijdstippen en aantal uren. Dit zien we terug in een lagere uitputting van het budget dan verwacht. We zijn in overleg met aanbieders of we oplossingen kunnen vinden in het geografisch verdelen van cliënten, of inzet van bijv. studenten op weekenddagen. We verwachten dat het probleem van voldoende menskracht de komende periode alleen maar groter wordt en niet alleen bij huishoudelijke hulp.

Kostenontwikkeling in zorg en ondersteuning

Per juli 2023 ronde we het eerste contractjaar af van de nieuwe regionale inkoop Wmo en Jeugdhulp. De gecontracteerde zorgaanbieders ontvingen maandelijks een voorschot bij de start om de overgangsfase zo soepel mogelijk te laten verlopen. Hier vindt nu een afrekening op plaats gebaseerd op de werkelijke zorgafname van onze cliënten. De komende periode werken we samen met de zorgaanbieders aan onze transformatiedoelen. De herijking van de plekprijzen per 1 juli 2023 liet een flinke kostenstijging zien voor de komende anderhalf jaar. Onderzoek toonde aan dat er sprake is van een realistische stijging. Het effect hiervan zien we nu terug in een hogere bevoorschotting aan de zorgaanbieders. Er vindt na afloop van het tweede contractjaar wederom een afrekening plaats. Deze afrekening, op basis van de werkelijke zorgafname, volgt in 2025. Ook in andere segmenten die buiten de regionale inkoop vallen, met name de complexere jeugdzorg, zien we een kostenstijging.

Ontwikkelingen Werkcarrousel

In juni 2023 is het faillissement uitgesproken over de Werkcarrousel. Dit was zeer onverwacht en vroeg om snel handelen om te borgen dat de groep medewerkers zo min mogelijk hinder ondervonden van de situatie en dat we een structurele oplossing kunnen bieden. We hebben Laborijn bereid gevonden om tot eind 2023 de locatie met de medewerkers voort te zetten. Momenteel zijn we in overleg over een bestendige en passende invulling van een dergelijke functie. We willen graag deze kwetsbare inwoners blijven ondersteunen in 2024 en verder, maar we moeten nog beslissen over de specifieke vorm en uitvoering van deze ondersteuning. Het blijft daarbij van belang om te denken aan het welzijn van de kwetsbare doelgroep. De onrust rond deze situatie kan voor hen een negatieve impact hebben, aangezien dit hen uit hun vertrouwde structuur en regelmaat haalt. Deze doelgroep heeft juist behoefte aan stabiliteit, structuur en rust. Dit is voor ons een belangrijke randvoorwaarde voor de verdere invulling.

Mantelzorgbeleid

Vanuit het programmaplan 2023-2026 hebben we structurele middelen voor vernieuwing van het Mantelzorgbeleid. In 2023 hoefden we deze middelen nog niet in te zetten, we verwachten echter volgend jaar incidenteel extra personele kosten te moeten maken om het nieuwe Mantelzorgbeleid te implementeren. We stellen daarom voor de middelen 2023 mee te nemen naar 2024.

Woonzorgvisie

Het opstellen van de Woonzorgvisie start eind 2023. De incidentele middelen die we hiervoor vanuit het Programmaplan 2023-2026 ontvingen, willen we als resultaatbestemming meenemen naar 2024

Financiële wijzigingen

PROGRAMMA 1 ZORG EN ONDERSTEUNING	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	5.749	3.068	8.817
1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	34.400	4.308	38.708
Lasten totaal	40.149	7.376	47.525
Baten			
1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	155	6.330	6.485
1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	5.820	1.204	7.025
Baten totaal	5.975	7.534	13.510
Saldo			
1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	-5.594	3.262	-2.332
1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	-28.580	-3.104	-31.683
Saldo totaal	-34.174	159	-34.015

Wijzigingen lasten

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1A Preventie jeugd	-45	-75	-75	-75	-75	V	Vanuit dit budget betaalden we de kosten voor Praktijkondersteuning Huisarts Jeugd (POH-Jeugd). Dat valt vanaf nu onder de voorzieningen binnen deelprogramma 1B. Door het bedrag over te hevelen naar deelprogramma 1B wordt het beschikbare budget voor preventiebeleid lager en kent het dus een lagere raming. daarom ziet u onder lasten deelprogramma 1B dezelfde bedragen terugkomen, maar dan als een verhoging van de (lasten)raming.

Wijzigingen lasten								
	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1A	Preventie jeugd	-	202	202	-	-	N	De uitvoering van de pilot 'Flexibel, Preventief & Nabij' vraagt voor de jaren 2024 en 2025 een aanvullende subsidiebijdrage voor jongerenwerk. De verwachting is dat de kosten voor uitbreiding van het jongerenwerk worden gecompenseerd door besparing op geïndiceerde zorg. Daarom dekken we deze bijdrage uit het budget voor Jeugdzorg Zorg in natura (ZIN) binnen deelprogramma 1B; daar wordt de budgetraming dus lager. Binnen lasten deelprogramma 1B wordt deze verschuiving niet zichtbaar vanwege andere ontwikkelingen binnen deze lastenpost.
1A	Brede SPUK - Versterken sociale basis	75	-	-	-	-	N	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) waarmee we uitvoering geven aan de afspraken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Een gedeelte gebruiken we voor het maken van een gebiedsplannen en concrete welzijnprojecten. Meer hierover las u hiervoor bij de beleidsontwikkelingen. De programma's waarvoor we een bijdrage van meer dan € 50.000 besteden, komen terug in deze tabel lasten deelprogramma 1A. De ontvangen rijksbijdrage ziet u terug onder baten deelprogramma 1A.
1A	Brede SPUK - Valpreventie	106	-	-	-	-	N	Vanuit de middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) bekostigen we ook de ketenaanpak valpreventie in samenwerking met verschillende partijen. Met de cursus 'Blijven Staan' werken we aan valpreventie, waarbij we daarnaast inwoners met een verhoogd valrisico opsporen en bepalen welke aanpak nodig is (denk aan aanpassingen in huis, schoeisel of voetzorg).
1A	Inburgering	466	-	-	-	-	N	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Specifieke Uitkering Inburgeringsvoorzieningen (€ 375.000) en namen het restant aan SPUK-middelen 2022 (€ 91.000) mee naar dit jaar. De uitkering is uitsluitend bedoeld voor het uitvoeren van specifieke inburgeringstaken, zoals vastgesteld in de Wet inburgering 2021. Deze taken omvatten onder andere het inkopen van leerroutes bij onze contractpartners, het verlenen van maatschappelijke begeleiding aan asielstatushouders, het coördineren van het traject met betrekking tot de participatieverklaring (PVT) en de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Als de toegekende uitkering voor een bepaald jaar niet volledig wordt besteed, schuiven we het resterende bedrag door naar het volgende jaar. Dit zorgt ervoor dat de financiële middelen optimaal benut worden voor de realisatie van de inburgeringstaken in overeenstemming met de wettelijke vereisten. De ontvangen rijksbijdrage ziet u terug onder baten deelprogramma 1A.
1A	Vluchtelingen	80	-	-	-	-	N	We ontvingen een subsidie van de Provincie Gelderland voor het project 'Samen groeien'.

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1A Vluchtelingen	70	70	70	70	70	N	De subsidie is bestemd voor de bevordering van inwonersparticipatie in kwetsbare wijken en dorpen van de gemeente Bronckhorst. De provinciale subsidie ziet u hieronder terug in de tabel baten deelprogramma 1A.
1A Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO)	2.059	-	-	-	-	N	De taakstelling vanuit het Rijk voor huisvesting van statushouders is ten opzichte van vorig jaar substantieel toegenomen; van 49 statushouders voor 2022 naar 100 statushouders voor 2023. Deze verhoogde taakstelling leidde tot aanzienlijk hogere kosten, waardoor het oorspronkelijke budget voor vluchtelingen ontoereikend werd en structureel moet worden bijgeraamd.
1A Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO)	2.059	-	-	-	-	N	Voor de huisvesting en begeleiding van Oekraïense ontheemden zijn gebudgetteerde kosten toegevoegd. Inclusief de al eerder begrote kosten komen we uit op € 2,8 miljoen aan kosten. Deze kosten worden volledig gedekt door de Specifieke Uitkering Opvang Ontheemden Oekraïne (binnen baten deelprogramma 1A).
1A Sociaal-recreatief vervoer	-2	44	69	92	116	N	Op basis van de meerjarenbegroting voor het regionale vervoersysteem in de Achterhoek stellen we het budget voor sociaal-recreatief vervoer (ZOOV op Maat) vanaf 2024 naar boven bij.
1A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	259	47	7	6	6	N	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten 1A	3.068	288	273	93	117	N	

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1B Praktijkondersteuning Huisarts Jeugd (POH-Jeugd)	45	75	75	75	75	N	We werkten aan het duurzaam borgen van het project POH-Jeugd bij alle huisartspraktijken in Bronckhorst. De partij die tijdens de projectperiode de POH-functionarissen leverde kon geen duurzame inzet garanderen, waardoor het contract met deze aanbieder halverwege 2023 afliep. We voeren verkennende gesprekken met andere organisaties voor het leveren van POH-functionarissen en zetten in op structurele inbedding van de POH-functie vanaf begin 2024. Vanuit het preventiebudget voor Jeugd binnen deelprogramma 1A (zie ook tabel lasten 1A) komt de jaarlijkse dekking.
1B Participatiewet	100	100	100	100	100	N	We zien de uitgaven voor uitkeringen Participatiewet stijgen. Dit is vooral het gevolg van een toename van het aantal statushouders. We dekken deze kosten uit de rijksmiddelen die we voor de uitvoering van de Participatiewet ontvangen (BUIG-gelden). Die rijksmiddelen benoemen we bij de tabel baten deelprogramma 1B.
1B Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige	180	-	-	-	-	N	Ondernemers dienen de leningen bedrijfskapitaal die vanuit de TOZO-regeling aan hen zijn verstrekt, terug te betalen. De

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Ondernemers (TOZO)							bedragen die we aan aflossing ontvangen, dragen we af aan het Rijk. De tegenhanger van deze post ziet u terug in de tabel baten deelprogramma 1B.
1B Bijzondere bijstand	52	53	-	-	-	N	Actualisatie rijksmiddelen op basis van Meicirculaire (meerjarig al opgenomen in de begroting) en Septembercirculaire 2023. De ontvangst van de rijksmiddelen vanuit circulaire verantwoordt we binnen tabel baten dekkingsmiddelen in hoofdstuk 2 van deze rapportage.
1B Bijzondere bijstand - energietoeslag	923	-	-	-	-	N	Bij de Decembercirculaire 2022 ontvingen we een voorschot energietoeslag 2023 van € 577.522 (gebaseerd op € 500 van de in totaal € 1.300 per huishouden en dit zetten we afgelopen jaar ook in). Het restant aan rijksmiddelen bedoeld voor uitbetaling van de energietoeslag 2023 aan minima (totaal € 923.000) ontvangen we bij de Decembercirculaire 2023.
1B Loonkosten WSW	149	34	32	31	28	N	Actualisatie rijksmiddelen op basis van Meicirculaire (meerjarig al opgenomen in de begroting) en Septembercirculaire 2023.
1B Uitvoering WSW	105	-	-	-	-	N	In 2021 is sociale werkvoorziening instelling Delta financieel afgewikkeld. Bij deze afwikkeling speelde nog een juridische kwestie. Om een lang juridisch traject te voorkomen is een onderlinge schikking getroffen.
1B Sociale werkvoorziening Laborijn	108	23	22	21	19	N	Actualisatie rijksmiddelen op basis van Meicirculaire (meerjarig al opgenomen in de begroting) en Septembercirculaire 2023.
1B Re-integratie	114	57	57	57	57	N	In de 2e tussenrapportage 2022 raamden we het Re-integratiebudget structureel af met € 150.000. Hierbij is geen rekening gehouden met de jaarlijkse afrekening van het WerkgeversServicepunt Achterhoek (WSPA). We corrigeren dit nu in deze tussenrapportage. De budgetmutatie 2023 is incidenteel hoger, aangezien zowel de afrekening WSPA over 2022 als die over 2023 ten laste van het budget 2023 komt. Vanaf 2024 bedragen de jaarlijkse kosten WSPA ca. € 57.000.
1B Werkcarrousel	56	-	-	-	-	N	We dekken de extra kosten in 2023 voor de Werkcarrousel uit de stelpost onvoorzien. De ontwikkelingen binnen die stelpost komen terug in hoofdstuk 2 bij lasten Overige algemene dekkingsmiddelen. We willen graag kwetsbare inwoners blijven ondersteunen in 2024 en verder, maar we moeten nog beslissen over de specifieke vorm en uitvoering van deze ondersteuning.
1B Wmo vervoershulpmiddelen	65	65	65	65	65	N	We zien de kosten voor verstrekkingen van vervoershulpmiddelen (o.a. driewielers en scootmobielen) toenemen en ramen het budget hiervoor structureel bij.
1B Klimaat, aanpak energie-armoede doorbel.uren	-55	-59	-59	-	-	V	Administratief: doorbelasting interne uren van taakveld 6.6, deelprogramma 1B naar project 'Aanpak energiearmoede' (taakveld 7.4, deelprogramma 3B).

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1B Hulp bij het huishouden (HbH)	-80	-	-	-	-	- V	De verzilvering van de indicaties hulp bij huishouden (HbH) blijft achter. Het merendeel van onze zorgaanbieders heeft te maken met een personeelstekort, waardoor de gevraagde hulp niet geleverd kan worden. We ramen het budget HbH incidenteel af.
1B PGB Huishoudelijke hulp	-50	-	-	-	-	- V	Door schaarste op de arbeidsmarkt voor huishoudelijke hulpen kiezen onze inwoners eerder voor zorg in natura dan voor een persoonsgebonden budget (Pgb). We ramen het budget voor Pgb huishoudelijke hulp incidenteel af.
1B PGB Wmo	70	-	-	-	-	- N	Er zijn meer individuele overeenkomsten met zorgaanbieders Wmo, waardoor er meer persoonsgebonden budget (Pgb) is verbruikt dan vooraf ingeschat. Individuele overeenkomsten worden afgesloten wanneer het aanbod niet voorhanden is bij gecontracteerde zorgaanbieders. We ramen het budget voor Pgb Wmo incidenteel bij.
1B Wmo Integrale Ondersteuning	137	263	263	263	263	N	De herijking van de lumpsumafspraken voor de regionale inkoop en daarmee het vaststellen van de nieuwe, reële plekprijzen per 1 juli 2023 leidt tot een structurele verhoging van de budgetten voor Wmo Integrale Ondersteuning. Hierbij is rekening gehouden met het verwachte positieve resultaat uit de afrekening van het eerste contractjaar.
1B Jeugdzorg PGB	-50	-	-	-	-	- V	De verwachte stijging van het aantal persoonsgebonden budgetten voor Jeugdzorg als gevolg van de regionale inkoop blijft uit. Op basis van de werkelijke aantallen 2023 ramen we het budget incidenteel af.
1B Jeugdzorg in natura	2.785	3.289	3.289	3.491	3.491	N	De herijking van de lumpsumafspraken voor de regionale inkoop en daarmee het vaststellen van de nieuwe, reële plekprijzen per 1 juli 2023 leidt tot een forse, structurele verhoging van de budgetten voor Jeugdzorg in natura. Hierbij is rekening gehouden met het verwachte positieve resultaat uit de afrekening van het eerste contractjaar. Daarnaast zien we een aanzienlijke stijging van de kosten voor hoog complexe zorg met verblijf (HCV) en landelijk ingekochte zorg. Dit zijn zeer specialistische, weinig voorkomende vormen van jeugdhulp gericht op complexe problematiek waarbij instroom van 1 jeugdige al een grote financiële impact heeft.
1B Jeugdbescherming	-245	-245	-245	-245	-245	V	De kosten voor Jeugdbescherming vallen lager uit dan begroot. Op basis van het rekeningresultaat 2022 en de ontwikkeling van het aantal cliënten in 2023 stellen we het budget structureel naar beneden bij.
1B Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-101	-42	-65	-62	-99	V	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten 1B	4.308	3.612	3.534	3.795	3.754	N	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1A Brede SPUK - Versterken sociale basis	75	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 1A benoemen we de projecten die we met de Brede SPUK-middelen betalen. Hier staat de ontvangen rijksbijdrage daarvoor opgenomen.
1A Brede SPUK - Valpreventie	106	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 1A benoemen we de projecten die we met de Brede SPUK-middelen betalen. Hier staat de ontvangen rijksbijdrage daarvoor opgenomen.
1A Inburgering	466	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 1A benoemen we de projecten die we o.b.v. de regeling Specifieke Uitkering Inburgeringsvoorzieningen uitvoeren. Hier staat de ontvangen rijksbijdrage daarvoor opgenomen.
1A Vluchtelingen	80	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 1A benoemen we de kosten voor het project 'Samen groeien'. Hier staat de ontvangen provinciale subsidie daarvoor opgenomen.
1A Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO)	5.375	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 1A benoemen we de projecten die we vanuit de Specifieke Uitkering Opvang Ontheemden Oekraïne betalen. Hier staat de ontvangen rijksbijdrage daarvoor opgenomen. De totale begrote baten omtrent de Opvang Ontheemden Oekraïne komen hiermee uit op € 6,1 miljoen. Daarvan geven we € 2,8 miljoen uit binnen deelprogramma 1A (zie hiervoor bij lasten 1A) en de rest op andere beleidsterreinen.
1A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	229	-46	-45	-43	-42	V	Met deze verhoging of verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten 1A	6.330	-46	-45	-43	-42	V	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1B Rijksbijdrage Participatiewet	723	723	723	723	723	V	We ramen de rijksmiddelen voor de Participatiewet (BUIG-gelden) structureel bij op basis van de definitieve beschikking 2023. De lastenraming hebben we met hetzelfde bedrag opgehoogd (zie tabel lasten deelprogramma 1B).
1B Tijdelijke Overbruggingsregeli Zelfstandige Ondernemers (TOZO)	180	-	-	-	-	- V	Ondernemers betalen de leningen bedrijfskapitaal die vanuit de TOZO-regeling aan hen zijn verstrekt, terug. De bedragen die we aan aflossing ontvangen, dragen we af aan het Rijk (zie tabel lasten deelprogramma 1B). Hier staan de ontvangen aflossingen geraamd.
1B Beschermd Wonen	339	-	-	-	-	- V	We ontvangen van Gemeente Doetinchem de afrekening Beschermd Wonen over 2022. Zoals ook eerdere jaren verreken de centrumgemeente de niet bestede middelen van het voorgaande jaar met de betreffende gemeenten.

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
1B Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-38	-17	-17	-17	-17	N	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten 1B	1.204	706	706	706	706	V	

1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING

Deelprogramma 2A PASSEND WONEN

Portefeuillehouder
Ambtelijk trekker

Emmeke Gosselink
Hettie van den Brink

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Woningbouw

Er zitten ruim 2.000 woningen in de pijplijn, in harde en zachte plancapaciteit. We verwachten dat de resultaten van het aanjagen van woningbouw in 2024 en vooral in 2025 zichtbaar worden in onze kernen. De realisatie van het aantal woningen loopt op, maar langzaam. De genoemde plancapaciteit voor het toevoegen van woningen kent een goede spreiding over alle kernen in Bronckhorst. In 26 van de 44 kernen lopen woningbouwontwikkelingen. Woningbouw is mogelijk in alle kernen inclusief inbreiding en transformatie. Voor flexwonen voegen we meer woningen toe aan het bouwprogramma, vanwege de verhoogde vraag naar woningen.

De RO-capaciteit blijft een randvoorwaarde om tijdig aanvragen af te handelen; met de beweging op de arbeidsmarkt en het vertrek van meerdere zeer ervaren krachten, is dit niet zo opgelost met nieuwe krachten. Dit geldt niet alleen voor woningbouwtrajecten, maar voor meerdere RO-trajecten.

Uitvoering geven aan het grondbeleid

Ons grondbeleid geeft een impuls aan meerdere programma's om de doelen daar te realiseren, denk bijvoorbeeld aan het programma Migratie en Integratie, de opgave rond wonen en de vraagstukken voor de revitalisering van de bedrijventerreinen. We bespraken in uw raadsvergadering van februari 2023 het nieuwe grondbeleid en u stelde dit vast. We zetten nu de vervolgstappen. Om actief grondbeleid in de praktijk uit te kunnen voeren, is een werkbudget voor 2024 (en nog een aantal jaren daarna) nodig van € 100.000 per jaar. Het komt regelmatig voor dat in de verkennende voorfase van een project, nog zonder dat er op dat moment al sprake is van een grondexploitatie of de mogelijkheid van kostenverhaal, onderzoek noodzakelijk is. Dat kan gaan om taxaties of andere verkennende onderzoeken, zoals een massastudie voor een stedenbouwkundige invulling of onderzoek gericht op de flora en fauna. Alle kosten zijn uiteindelijk ten laste te brengen van de gemeentelijke grondexploitaties en aan de anterieure overeenkomsten voor particuliere gebiedsontwikkelingen, tenzij een ontwikkeling niet doorgaat.

Verkoop gemeentelijk vastgoed

We deden de volgende aan- en verkopen:

1. Het stationsgebouw in Vorden is in augustus 2023 verkocht. De nieuwe eigenaar gaat in dit gebouw verbouwen en daarna commerciële ruimten exploiteren. In de verdieping worden enkele appartementen gerealiseerd voor verhuur.
2. De Vordering in Vorden verkochten we aan een geselecteerde ontwikkelaar. Die gaat het voormalige schoolgebouw verbouwen om daar negen startersappartementen te realiseren.
3. Voor de uitgifte van de bouwkavels aan 't Ludger in Wichmond leggen we de laatste hand aan het ontwerp van de openbare ruimte en de verkoopvoorwaarden. Hierna begint de uitgifte. Het programma bestaat uit 13 bouwkavels, grotendeels voor starters en senioren (levensloopbestendig). De kavels geven we rechtstreeks aan particulieren uit door middel van een lotingsprocedure.
4. Voor de ontwikkeling van woningbouwproject 't Doornslag in Achter-Drempt verkochten we het voormalige Willibrordusplein aan een ontwikkelaar. Hiermee maakten we de ontwikkeling van 32 woningen, waarvan minimaal 50% betaalbaar (max € 355.000 v.o.n.), mogelijk.
5. In Achter-Drempt kochten we de feestzaal. Onder leiding van een projectleider werken we aan meerdere varianten voor herontwikkeling. Daarbij is veel aandacht voor communicatie

met de omwonenden en andere betrokkenen. We kunnen medio 2024 meer zeggen over de ontwikkelmogelijkheden.

6. Aan de Tarwestraat in Halle verkochten we grond voor de bouw van vijf betaalbare woningen.

Andere projecten die we voorbereiden zijn:

- Trapveld Toldijk;
- Kerkhofweg te Steenderen;
- Magnoliaweg 2 te Zelhem;
- Tenniscomplex Keijenborg;
- voormalige school Bekveld;
- vrijkomende schoolgebouwen VO Vorden

Deelprogramma 2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

Portefeuillehouder	Marianne Besselink, Evert Blaauw, Emmeke Gosselink, Wilko Pelgrom, Antoon Peppelman
Ambtelijk trekker	Herman Tinselboer, Hettie van den Brink, Huub Westendorp, Ellen Hanzens

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Uitvoering geven aan landschapselementen

Het landelijk gebied gaat de komende jaren sterk veranderen onder invloed van autonome ontwikkelingen en een versnelling in het uitvoeren van maatregelen voor natuur, biodiversiteit, waterkwaliteit en waterkwantiteit. De eigenaren van agrarische gronden, natuur en erfgoed en medeoverheden, zoals waterschap en provincie, gaan een beroep doen op de gemeente om te ondersteunen bij die transitie. Het omgevingsprogramma geeft uitwerking aan de omgevingsvisie (raadsbesluit februari 2022). In dit programma leggen we vast wat we de komende jaren gaan doen om invulling te geven aan de strategische uitspraken, wensbeelden en aandachtsgebieden, met het accent op de thema's biodiversiteit, erfgoed en landbouw. Het programma biedt de kans om onze rol in de transitie van het landelijk gebied vorm te geven. Met een programmatische aanpak willen we bereiken dat resultaten in samenhang (integraal en samen met partijen) gerealiseerd worden. We komen hiervoor met een voorstel richting de raad.

Voldoende klaar voor invoering Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treedt eindelijk de Omgevingswet in werking. Ook een deel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen treedt dan in werking. De afgelopen jaren heeft de gemeente zich voorbereid op de inwerkingtreding. Op 1 januari voldoen we aan alle minimale eisen die de wetgever aan gemeenten oplegt. Vanaf het nieuwe jaar gaan we werkenderwijs ondervinden hoe het werken met de wet in de praktijk uitpakt. Waar nodig passen we de inrichting van onze werkwijze, processen en systemen aan.

De belangrijkste lopende acties zijn:

- vaststellen van de nieuwe legesverordening door de raad;
- inrichten van een nazorgteam dat zich rondom de invoering bezighoudt met de communicatie naar inwoners en het acteren op zich voordoende problemen;
- verkennen van de wenselijkheid van het inrichten van een omgevingstafel, mede op basis van de resultaten van het college-onderzoek naar de dienstverlening rond het proces wonen;
- actualiseren en vaststellen van de omgevingsprogramma's en het actualiseren van de omgevingsvisie;
- verder werken aan een nieuw omgevingsplan op basis van het opgestelde plan van aanpak. Hiervoor hebben we tot 2032 de tijd.

Worteldruk

We hebben veel bomen in onze gemeente direct grenzend aan wegen en paden. Het gaat hierbij veelal om oudere bomen, waarbij zowel de boven- als ondergrondse ruimteclaim toeneemt. Een te kleine standplaats en/of onvoldoende doorwortelbare ruimte kan leiden tot worteldruk in de naastliggende verharding. Ook droogte speelt hierbij in toenemende mate een rol. Dit is één van de risico's van klimaatverandering zoals we deze verwoorden in onze risicomanagementsysteem. De effecten hiervan worden steeds meer waarneembaar. Op een aantal plaatsen in de gemeente is er sprake van een zodanige opdruk van de bestrating door boomwortels dat deze hierdoor wordt beschadigd en de veiligheid in het geding komt.

De afgelopen jaren is geprobeerd om de locaties beheersbaar en veilig te houden .

Op meer locaties zien we dezelfde ontwikkeling en zijn meer fundamentele maatregelen nodig om de wegen en paden veilig te houden. De totale kosten voor de aanpak worden geraamd op € 955.000. We leggen u een uitgewerkt voorstel voor in 2024.

Vitale kernen

De voorbereidingskosten voor de Smidsstraat/Magnoliaweg in Zelhem vallen in 2024. Wij stellen daarom voor de middelen 2023 mee te nemen naar 2024. Door de herinrichting van de Smidsstraat en Magnoliaweg in Zelhem, als 1^e deelproject van de toekomstvisie 2030 van Vitale Kernen Zelhem, wordt een prettig verblijfsgebied gecreëerd, het veiligheidsgevoel van weggebruikers vergroot en een groenere uitstraling gerealiseerd. Gelijktijdig met deze werkzaamheden wordt de riolering aangepast en worden maatregelen getroffen die gericht zijn op het vasthouden van regenwater.

Kwijtschelding leges station Vorden

In het verleden is met Chocolaterie Magdalena de afspraak gemaakt dat de legesfactuur bij de verkoop van het station meegenomen zouden worden. Doordat de verkoop van station Vorden aan Chocolaterie Magdalena niet doorgedaan is, is de legesfactuur oninbaar geworden.

Financiële wijzigingen

PROGRAMMA 2 WONEN EN LEEFOMGEVING	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
2A PASSEND WONEN	2.458	-109	2.348
2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	29.501	866	30.367
Lasten totaal	31.959	756	32.715
Baten			
2A PASSEND WONEN	3.402	-719	2.683
2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	6.765	1.351	8.115
Baten totaal	10.167	632	10.799
Saldo			
2A PASSEND WONEN	944	-609	335
2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	-22.737	485	-22.252
Saldo totaal	-21.792	-124	-21.917

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2A Woningbouwlocatie voormalig tenniscomplex Keijenborg	-	101	-	-	-	N	We maken voorbereidings- en verkoopkosten voor het voormalig tenniscomplex Keijenborg (als onderdeel van MFA Bronckhorst Midden).
2A Woningbouwlocatie Zomerweg 't Doornslag Achter Drempt	-	-	90	-	-	N	We verwachten een verlies voor Woningbouwlocatie Zomerweg 't Doornslag Achter Drempt.
2A Voorraad kavels Vinkenkamp	-119	-	-	-	-	V	We verwerken grondexploitatie Vinkenkamp. De tegenhanger is de verkoopopbrengst (tabel baten deelprogramma 2A).
2A Flexwonen	65	-	-	-	-	N	Projectbudget voor de inhuur van extra capaciteit voor het oplossen van knelpunt flexibel wonen. We ontvangen hiervoor een bijdrage van € 45.000 van de Provincie, de rest dekken we uit de bestaande begroting.
2A Volkshuisvesting algemeen, overig	-	100	-	-	-	N	We willen voor actief grondbeleid een werkbudget voor 2024. Voor 2025 en verder wordt deze budvraag meegewogen in de Perspectiefnota 2025-2028.
2A Vordering Vorden	-65	-	-	-	-	V	Project Vordering Vorden aframing verkoopkosten. Verkoop heeft plaatsgevonden in 2023.
2A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	9	-	6	-	-	N	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten 2A	-109	201	96	-	-	V	

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2B Salaris CL Buiten TV 2.1	-	52	-	-	-	N	We verwachten extra kosten vanwege een niet functionerende veegmachine. We huren tijdelijk een andere veegmachine totdat we de aanschaf van de nieuwe veegmachine hebben afgerond.

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2B Onderhoud wegen kantoor, civiele kunstwerken	-100	100	-	-	-	- V	Voor het opstellen van een onderhoudsplan civiele kunstwerken is € 100.000 beschikbaar. Door personeelstekort lukt dit niet in 2023 en stellen we voor € 100.000 door te schuiven naar 2024.
2B Overzetveer Dieren-Olburgen	50	-	-	-	-	- N	Provincie Gelderland stopt met haar huidige bijdrage aan veren met een exploitatiekort. Een kostendekkende exploitatie voor het veer Olburgen-Dieren is daarmee lastiger. De veer is belangrijk voor scholieren, fietsers, wandelaars en forenzen. Onze bijdrage gaat de komende jaren omhoog. Meerjarig is dit al in de begroting 2024-2027 meegenomen.
2B Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	-100	-	-	-	-	- V	Dit jaar is in verschillende projectgroepen gewerkt aan het definiëren van de projecten en bijbehorende plannen om de ambities uit de Lokaal Educatieve Agenda te realiseren. Deze plannen komen in 2024 tot uitvoering, waardoor er dit jaar nog geen uitgaven zijn.
2B Leerlingenvervoer	215	246	278	309	340	- N	Op basis van de meerjarenbegroting voor het regionale vervoersysteem in de Achterhoek (ZOOV) stellen we de budgetten voor leerlingenvervoer naar boven bij.
2B Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)	-166	-	-	-	-	- V	Actualisatie rijksmiddelen op basis van Meicirculaire voor 2023, want meerjarig is het al opgenomen in de programmabegroting 2024. De decentralisatie-uitkering voor de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) is beëindigd en daarmee komt ook een te besteden budget hiervoor (aan de lastenkant) te vervallen. Hiervoor in de plaats stelt het Rijk de middelen voor uitvoering van de BRC-regeling beschikbaar via de Brede SPUK. Verderop in deze lastentabel laten we daarvoor de budgettraming zien (€ 184.000).
2B Brede SPUK - Brede regeling combinatiefuncties	184	-	-	-	-	- N	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) waarmee we uitvoering kunnen geven aan de afspraken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Omdat dit programma meer budget vraagt dan € 50.000, is het opgenomen in deze tabel. De rijksmiddelen hiervoor binnen Brede SPUK noemen we in de tabel baten deelprogramma 2B hieronder.
2B Subsidies sportverenigingen	104	-	-	-	-	- N	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Specifieke Uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ), die we noemen in tabel baten deelprogramma 2B. Tegenover de inkomsten ramen we gelijke lasten.
2B Riolering kantoor	-264	-	-	-	-	- V	We corrigeren de stelpost 'stijging energielasten jaarschijf 2023' als administratieve correctie op de 1e tussenrapportage 2023.
2B Riolering kantoor, Delta project	107	-	-	-	-	- N	We maken kosten voor het Delta Project Ruimtelijke adaptatie Zoetwatervoorziening Oost-Nederland - fase 2 > afkoppelen verhard oppervlak naar bergings- of infiltratievoorziening bij Zelhem Het Loo en Vorden.

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2B Riolering kantoor	62	-	6	6	6	N	We bereiden ons voor op klimaatverandering. We realiseren projecten in de openbare ruimte, stellen subsidies beschikbaar, informeren inwoners en ondernemers en we stellen hitteplannen op in samenwerking met zorginstellingen. Met externe partijen werken we samen aan ontwikkelingen in het buitengebied voor een klimaatbestendig landelijke omgeving. De budgetverhoging hier dekken we uit de ontvangen klimaatgelden. De klimaatgelden staan als baten verwerkt op deelprogramma 3B.
2B Faciliterend grondbedrijf	490	1.588	607	296	225	N	De geraamde projectkosten van diverse projecten waar we faciliterend grondbedrijf uitvoeren. Deze kosten berekenen we door aan de initiatiefnemers. De verkoopopbrengst ziet u verderop in de tabel baten deelprogramma 2B.
2B Faciliterend grondbedrijf	-	1.170	-	-	-	N	We maken projectkosten voor diverse projecten waar we faciliterend grondbedrijf uitvoeren. Deze kosten berekenen we door aan de initiatiefnemers. € 200.000 komt uit deelprogramma 2A (Weth. Campermanstraat Toldijk).
2B Afwijkingen kleiner dan € 50.000	284	136	145	141	153	N	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten 2B	866	3.292	1.035	752	724	N	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2A Bouwgrondexploitatie algemene kosten	185	-	-	-	-	V	Aanvulling winstneming Vinkenkamp en afsluiting CPO jongerenhuisvesting
2A Woningbouwlocatie CPO Ludger Wichmond	-700	700	-	-	-	N	Het resultaat voor de woningbouwlocatie CPO Ludger Wichmond valt in 2024
2A Woningbouwlocatie Kerkhofweg Steenderen	-100	135	-	-	-	N	Het verwachte verkoopresultaat voor Kerkhofweg Steenderen schuift een jaar op en komt in 2024.
2A Woningbouwlocatie Iekinkweg Hengelo	-	87	-	-	-	V	We verwachten een verkoopresultaat voor Iekinkweg Hengelo.
2A Woningbouwlocatie voormalige school Bekveld	-	74	-	-	-	V	We verwachten een verkoopresultaat voor woningbouwlocatie voormalige school Bekveld.
2A Woningbouwlocatie Tarwestraat Halle	-	102	-	-	-	V	We verwachten een verkoopresultaat voor woningbouwlocatie Tarwestraat Halle.
2A Woningbouwlocatie Witte paard Zelhem	-	72	-	-	-	V	We verwachten een verkoopresultaat voor woningbouwlocatie Witte paard Zelhem.
2A Voorraad kavels Vinkenkamp	-119	-	-	-	-	N	Zie voor de lagere baten de toelichting over de grondexploitatie in de tabel lasten deelprogramma 2A.
2A Grondkostenverhaal bijdrage bovenwijkse voorzieningen	140	-	-	-	-	V	We hebben bijdragen ontvangen voor bovenwijkse gemeentelijke investeringen over 2023.

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2A Weth. Campermanstraat Toldijk	-200	-	-	-	-	- N	Voor het project Weth. Campermanstraat Toldijk volgt verkoop in 2025. De verkoop wordt verantwoord onder deelprogramma 2B op taakveld 8.1
2A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	75	-	-	-	-	- V	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten 2A	-719	1.170	-	-	-	- N/ V	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
2B Sportbeleid	84	-	-	-	-	- V	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Specifieke uitkering stimulering sport. De toegekende uitkering van € 84.260 is minder dan we hebben aangevraagd (€ 122.445), doordat het totaalbedrag van alle aanvragen hoger is dan het door het Rijk vastgestelde uitkeringsplafond (€ 184 miljoen). Het bedrag is door het Rijk naar rato (68,81%) verdeeld onder de aanvragers. Het toekennen van slechts een deel van de middelen door het Rijk levert voorsnog geen problemen op.
2B Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)	65	65	65	65	65	V	We verwachten een structurele toename van de vergoeding die we van basisscholen ontvangen voor de inzet van combinatiefunctionarissen voor het geven van bewegingsonderwijs.
2B Brede SPUK - Brede regeling combinatiefuncties	184	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 2B benoemen we de projecten die we met de Brede SPUK-middelen betalen. Hier staat de ontvangen rijksbijdrage daarvoor opgenomen.
2B Subsidies sportverenigingen	104	-	-	-	-	- V	We ontvingen middelen van het Rijk o.b.v. de regeling Specifieke Uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ). Aan de lastenkant (zie tabel lasten deelprogramma 2B) hebben we voor hetzelfde bedrag een subsidieverstrekking geraamd.
2B Riolering kantoor, Delta project	107	-	-	-	-	- V	Voor de kosten van het Delta Project Ruimtelijke adaptatie Zoetwatervoorziening Oost-Nederland - fase 2 > afkoppelen verhard oppervlak naar bergings- of infiltratievoorziening bij Zelhem Het Loo en Vorden krijgen we een (even hoge) subsidie van de provincie Gelderland.
2B Rioolheffingen	150	150	150	150	150	V	Voor de klimaatuitgaven binnen riolering was een bijdrage vanuit de klimaatgelden (binnen deelprogramma 3B) geraamd. Dit was onjuist want de dekking volgde hiervoor vanuit de rioolheffing.
2B Bestemmingsplannen derden	120	-	-	-	-	- V	De verruiming van het woonbeleid heeft een positief effect op de legesopbrengsten voor bestemmingsplannen en bouwvergunningen.
2B Faciliterend grondbedrijf	162	874	566	296	225	V	Voor de kosten van diverse projecten waar we faciliterend grondbedrijf uitvoeren (zie hiervoor tabel lasten deelprogramma

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
							2B), ontvangen we opbrengsten van de initiatiefnemers.
2B Faciliterend grondbedrijf		- 1.606	290		-	-	V Voor de kosten van diverse projecten waar we faciliterend grondbedrijf uitvoeren (zie hiervoor tabel lasten deelprogramma 2B), ontvangen we opbrengsten van de initiatiefnemers.
2B Faciliterend grondbedrijf	328	268	-249		-	-	V We schuiven kosten en de opbrengsten waarvoor (nog te factureren kosten) administratief door naar volgend jaar. Achterliggende reden is dat projecten over meerdere jaren lopen.
2B Afwijkingen kleiner dan € 50.000	46	-13	-13	-13	-13	V/ N	Met deze verhoging of verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten 2B	1.351	2.950	809	498	427	V	

1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING

Deelprogramma 3A ECONOMIE

Portefeuillehouder Antoon Peppelman, Wilko Pelgrom
Ambtelijk trekker Hettie van den Brink

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Uitvoering geven aan het Economisch perspectief

Een goed ondernemingsklimaat houdt in dat we ondernemers en bedrijven ondersteunen en faciliteren, bijvoorbeeld door goede en snelle dienstverlening. We streven naar tevreden ondernemers. We willen koploper zijn in de West-Achterhoek, slim en innovatief, open en circulair. En uiteindelijk gericht op een goede aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie. Het economische perspectief is gericht op de volgende hoofdambities:

1. Voldoende en aantrekkelijke werklocaties. Dit is onderdeel van het Omgevingsprogramma werklocaties (met aparte financiering).
2. Sterk ondernemersklimaat en adequate dienstverlening
3. Innovatie en circulaire economie. Slim en innovatie/circulair werken kan ook betekenen dat we ondersteuning bieden of participeren in de vorm van onderzoek, het organiseren van bijeenkomsten (met sprekers, etc).

Dat vraagt om enerzijds een stevige rol van de accountmanagers. Anderszijds willen we kansen pakken door samen te werken met onderwijs en kennisinstellingen, ook in regionaal verband.

Deelprogramma 3B DUURZAAMHEID

Portefeuillehouder
Ambtelijk trekker

Wilko Pelgrom, Emmeke Gosselink
Hettie van den Brink

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Overdracht taak van provincie naar gemeente

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de toezicht en controle op een viertal bedrijven (waarvan drietal veevoederbedrijven met een hoog risico) overgeheveld van provincie naar onze gemeente. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 hielden we hier nog geen rekening mee.

Uitvoering klimaatakkoord

Vanuit het Rijk ontvangen we gelden voor de uitvoering van het klimaatakkoord, de Specifieke Uitkering Tijdelijke Regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Het gaat voor 2023 om een bedrag van € 683.116. Deze zijn o.a. besteed aan het aantrekken van extra formatie binnen het energieteam, externe inhuur van adviseurs en extra inzet door het Energieloket Achterhoek.

Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie

Het Rijk stelde geld beschikbaar om inwoners een subsidie te geven voor het isoleren van hun woningen. Vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) verstrekke het Rijk dat via een Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Deze regeling is bedoeld voor het uitvoeren van een isolatieprogramma voor het nemen van energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. De uitkering is opengesteld voor de jaren 2023, 2024 en 2025. We hebben voor dit jaar € 1.048.280 toegezegd gekregen, daarvan is € 706.640 al ontvangen.

Energie-armoede

De ontvangen gelden om inwoners te ondersteunen in de aanpassingen in en aan het huis zijn nog niet geheel besteed. We kijken of we extra maatregelen kunnen aanbieden aan de huishoudens met een krappe beurs.

Financiële wijzigingen

PROGRAMMA 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
3A ECONOMIE	2.141	-65	2.076
3B DUURZAAMHEID	6.287	18	6.305
Lasten totaal	8.428	-47	8.382
Baten			
3A ECONOMIE	415	-30	385
3B DUURZAAMHEID	5.341	-226	5.116
Baten totaal	5.756	-255	5.500
Saldo			
3A ECONOMIE	-1.727	35	-1.692
3B DUURZAAMHEID	-946	-244	-1.190
Saldo totaal	-2.673	-209	-2.881

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
3A Vitale kernen	-65	65	-	-	-	V	Voor het project Vitale kernen vallen de voorbereidingskosten voor de Smidsstraat/ Magnoliaweg in Zelhem in 2024. Wij stellen daarom voor de middelen 2023 mee te nemen naar 2024.
Totaal wijzigingen lasten 3A	-65	65	-	-	-	V	

Wijzigingen lasten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
3B Klimaat, aanpak energie-armoede	-126	49	-125	-301	-301	V	We doen uitgaven vanuit de Rijkssubsidie aanpak energiearmoede. Deze regeling loopt van 2022 t/m 2025. We stellen middelen beschikbaar voor huishoudens in een kwetsbare positie vanwege gestegen energielasten. We ondersteunen deze doelgroep op korte termijn bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Hiervoor is minder nodig.
3B Klimaat, energie transitie	211	-1.555	-1.248	-1.248	-1.248	V	Tegenover de hogere rijksbijdrage uitvoering klimaatakkoord (zie tabel baten deelprogramma 3B) staan ook hogere kosten. De klimaatgelden voor onze gemeente zijn jaarlijks € 0,7 miljoen. Betreft een administratieve wijziging.
3B Klimaat, klimaatadaptatie wateroverlast en hittestress	-62	-	-6	-6	-6	V	In 2B staat bij riolering aan de lastenkant een budget voor klimaatmaatregelen. Die last stond eerst abusievelijk hier als last en is een administratieve verschuiving van lasten van deelprogramma 3B naar deelprogramma 2B.
3B Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-5	41	38	38	38	V/ N	Met deze verlagen of verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten 3B	18	-1.465	-1.341	-1.518	-1.518	V	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
3A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-30	-	-	-	-	V	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten 3A	-30	-	-	-	-	V	

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
3B Klimaat, energie transitie	211	-1.555	-1.248	-1.248	-1.248	V/ N	In de tabel lasten deelprogramma 3B geven we aan dat we extra uitgaven doen voor klimaat. Die kunnen we dekken vanuit deze hogere Rijksbijdrage uitvoering klimaatakkoord.
3B Klimaat, aanpak energie-armoede	-223	-10	-183	-360	-360	N	In de tabel lasten deelprogramma 3B geven we aan dat minder uitgaven doen voor energiearmoede. De rijkssubsidie aanpak energiearmoede valt ook lager uit.
3B Klimaat, klimaatadaptatie	-150	-150	-150	-150	-150	N	Naast rioleringslasten (klimaatmaatregelen) waren er ook baten op dit programma

Wijzigingen baten							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
wateroverlast en hittestress							geraamd. Ook die zijn verschoven naar deelprogramma 2B, maar dan naar de batenkant.
3B Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	-64	-	-	-	-	N	We ontvangen normaliter jaarlijks via voorschotten een subsidievergoeding van het Rijk voor onze eigen zonnepanelen, deze vergoeding is afhankelijk van de marktprijs. Vanwege de hogere energieprijzen van de afgelopen jaren is er door het Rijk geen subsidie verstrekt en heeft er ook een verrekening plaatsgevonden van eerdere voorschotten.
Totaal wijzigingen baten 3B	-226	-1.715	-1.582	-1.758	-1.758	N	

1.4. Programma 4 BESTUUR

Deelprogramma 4A BESTUREN

Portefeuillehouder Marianne Besselink, Evert Blaauw, Emmeke Gosselink, Wilko Pelgrom, Antoon Peppelman
 Ambtelijk trekker Jacqueline Arends

Ontwikkelingen op het deelprogramma

Verkiezingen

We hebben te maken met hogere voorbereidingskosten en hogere uitvoeringskosten voor verkiezingen. Dit speelt in 2023 (2^e kamer verkiezingen) en 2024 (verkiezingen voor het Europese parlement). We ontvangen geen compensatie van het Rijk voor deze hogere kosten.

Financiële wijzigingen

PROGRAMMA 4 BESTUUR	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
4A BESTUREN	3.694	157	3.851
Lasten totaal	3.694	157	3.851
Baten			
4A BESTUREN	324	-64	260
Baten totaal	324	-64	260
Saldo			
4A BESTUREN	-3.371	-221	-3.592
Saldo totaal	-3.371	-221	-3.592

Wijzigingen lasten								
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging	
4A Verkiezingen	120	55	-	-	-	N	We hebben extra kosten voor verkiezingen in 2023 (extra 2e kamerverkiezingen 23 november). We krijgen hierbij geen compensatie van het rijk. De kosten voor begeleiding en ondersteuning rond verkiezingen nemen toe. We verwachten in 2024 extra kosten voor de Europese verkiezingen.	
4A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	36	48	11	11	4	N	Met deze verlagen of verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.	
Totaal wijzigingen lasten 4A	157	103	11	11	4	N		

Wijzigingen baten								
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging	
4A Rijbewijzen	-50	-	-	-	-	N	Het aantal rijbewijsgerechtigden loopt terug. We zien daardoor onze opbrengsten teruglopen.	
4A Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-14	8	-	-	-	N	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.	
Totaal wijzigingen baten 4A	-64	8	-	-	-	N		

2. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

2.1. Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder Antoon Peppelman
Ambtelijk trekker Ellen Hanzens

Bij de dekkingsmiddelen geven we aan hoe de verdeling is per categorie (bijvoorbeeld Algemene uitkering of dividend). Zo is te zien waar de middelen vandaan komen. De Algemene uitkering van het Rijk is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente, gevolgd door de lokale heffingen.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
Algemene uitkering	-	-	-
Dividenden	4	-	4
Lokale heffingen	652	50	702
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.487	-679	808
Saldo financieringsfunctie rente	654	-2	652
Lasten totaal	2.797	-630	2.167
Baten			
Algemene uitkering	63.352	2.024	65.376
Dividenden	461	43	504
Lokale heffingen	8.569	-	8.569
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.124	63	1.187
Saldo financieringsfunctie rente	123	751	874
Baten totaal	73.628	2.881	76.509
Saldo			
Algemene uitkering	63.352	2.024	65.376
Dividenden	457	43	500
Lokale heffingen	7.917	-50	7.867
Overige algemene dekkingsmiddelen	-363	742	378
Saldo financieringsfunctie rente	-531	752	222
Saldo totaal	70.831	3.511	74.343

Ontwikkelingen op dekkingsmiddelen

Algemene uitkering

We hebben een hogere algemene uitkering ontvangen, zie ook de Actieve informatievoorziening rond de Septembercirculaire 2023 van oktober 2023 (€ 2,0 miljoen voordelig). Voor 2023 verwerken we nu ook de effecten van de Meicirculaire 2023.

Overige algemene dekkingsmiddelen

We hebben verschillende vacatures uitgezet, onder andere voor realisatiekracht. We zien dat we veel medewerkers aan ons verbonden, maar - zoals landelijk zichtbaar - is ook in Bronckhorst de arbeidsmarkt in beweging. Er zijn ook meerdere collega's vertrokken. Hierdoor hebben we nog steeds te maken met vacatureruimte. We verwachten dat we een aantal vacatures pas later invullen, dat levert eenmalig een voordeel op van € 0,6 miljoen.

Financieringsfunctie rente

We ontvangen door de stijgende rentepercentages meer rentebaten dan we begroot hadden. Dit geeft een voordeel van € 0,8 miljoen.

Financiële wijzigingen dekkingsmiddelen

Algemene uitkering

Wijzigingen baten Algemene uitkering							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Algemene uitkering gemeentefonds	1.973	1.610	1.536	1.354	2.510	V	We verwerken de gevolgen van de Septemercirculaire 2023 ook meerjarig.
Afwijkingen kleiner dan € 50.000	51	-	-	-	-	V	Dit betreft kleine wijzigingen vanuit de Decemercirculaire 2022 en de Meircirculaire 2023. Die circulaire's zitten al in de programmabegroting 2024-2027 verwerkt.
Totaal wijzigingen baten	2.024	1.610	1.536	1.354	2.510	V	

Dividenden

Wijzigingen baten dividend							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Aandelen Alliander	43	-	-	-	-	V	De dividenduitkering van Alliander was hoger.
Totaal wijzigingen baten	43	-	-	-	-	V	

Lokale heffingen

Wijzigingen lasten lokale heffingen							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Uitvoering wet WOZ	50	-	-	-	-	N	Het project conversie WOZ-parameter m3 naar m2 van GBTwente werd in 2022 afgerond en doet GBTwente nu de laatste afrekening. Vanuit Bronckhorst kwamen heel veel bezwaren tegen de WOZ-waarden, waarvan 341 bezwaren als gevolg van het project. Dat brengt zij nu in rekening.
Totaal wijzigingen lasten	50	-	-	-	-	N	

Wijzigingen baten lokale heffingen

Wijzigingen baten lokale heffingen							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
OZB eigenaren woning	-	230	230	230	230	V	De inflatie voor de ozb is uiteindelijk op 6,2% bepaald (3% volgens Meircirculaire 2023 en 3,2% aanvullend op de toegepaste inflatieverwachting voor 2023). In de programmabegroting 2024-2027 is die laatste inflatieverhoging met 3,2% nog niet verwerkt. Volgend op de vaststelling van de belastingvoorstellen 2024 doen we dat alsnog op dit moment. De begrotingsruimte stijgt hiermee met € 268.000 in totaal, waarvan € 230.000 vanuit eigenaren woningen.
OZB gebruikers niet woningen	-	38	38	38	38	V	In de programmabegroting 2024-2027 is die laatste inflatieverhoging met 3,2% nog niet verwerkt. Volgend op de vaststelling van de belastingvoorstellen 2024 doen we dat alsnog op dit moment, ook bij de bedrijven. De begrotingsruimte stijgt hiermee met € 38.000 vanuit bedrijven (eigenaren en gebruikers).
Totaal wijzigingen baten	-	268	268	268	268	V	

Overige algemene dekkingsmiddelen

Wijzigingen lasten overige algemene dekkingsmiddelen							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Onvoorzien	-118	-	-	-	-	- V	In de tabel lasten deelprogramma 2B kwamen de energielasten vanuit de stelpost energielasten 2023 aan de orde. Hier doen we de correcte tegenboeking voor de stelpost zelf. In de 1e tussenrapportage 2023 was die administratief onjuist verwerkt.
Onvoorzien	-56	-	-	-	-	- V	Voor de extra kosten voor de Werkcarrousel (zie tabel lasten 1B) gebruiken we het budget 'stelpost onvoorzien'.
Stelpost formatieruimte	858	-	-	-	-	- N	Van het OVO-budget voor bedrijfsvoering zetten we een deel op de kostenpost salarissen. Daarmee hebben we een budget voor het aanstellen van extra formatie (voor locatiebegeleiding, verstrekkingen, burgerzaken, projectorganisatie) in het kader van opvang van Oekraïners. Vanuit dit budget kunnen we voor eigen uren op andere deelprogramma's een vergoeding geven (om vervangend personeel aan te stellen).
Stelpost formatieruimte	-858	-	-	-	-	- V	De stelpost 'bedrijfsvoeringskosten OVO' verlagen we omdat we de lasten voor personeelskosten op een juiste kostensoort zetten. Dit is een administratieve verschuiving over kostensoorten die vanuit de BBV-voorschriften nodig is. Die 'stelpost' is eerder gevormd vanuit de rijksbijdrage OVO.
Stelpost formatieruimte	-600	-	-	-	-	- V	Voor OVO is hiervoor een administratieve kostensoortwijziging doorgevoerd. Zo wordt nu dan ook duidelijk zichtbaar dat we een behoorlijk overschot op de vacaturebudgetten hebben die we daarom incidenteel aframen. Het overschot wordt veroorzaakt doordat vaste medewerkers tijd hebben besteed aan het project Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO). Deze inzet is financieel gecompenseerd uit de hiervoor ontvangen Rijksmiddelen ten gunste van het budget voor formatieruimte. Daarnaast zijn niet alle vacatures op korte termijn in te vullen.
Stelpost formatieruimte	-	-500	-	-	-	- V	Stelposten voor de inzet van eigen personeel voor uitvoeringskosten van projecten zoals OVO en duurzaamheid.
Overige algemene baten en lasten	-	268	268	-	-	- N	Met de verwerking van de hogere baten bij lokale heffingen (zie daar de tabel baten) komt de stelpost van € 300.000 te vervallen die we hiervoor voorlopig hadden opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027.
Datalab GO	63	1.287	-	-	-	- N	Bronckhorst is penvoerder voor Datalab Go, de Achterhoekse samenwerking op gebied van data-analyse. Voor die begroting is een bedrag toegevoegd voor 2023. Het budget voor 2024 is volgens de samenwerkingsovereenkomst 2021-2024 vastgesteld op € 1.287.000. De informatie over Datalab Go was bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 nog niet beschikbaar.

Wijzigingen lasten overige algemene dekkingsmiddelen							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Afwijkingen kleiner dan € 50.000	32	29	29	29	29	N	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten	-679	1.084	297	29	29	V/N	

Wijzigingen baten overige algemene dekkingsmiddelen							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Datalab GO	63	1.287	-	-	-	V	Voor het penvoerderschap van Datalab Go ontvangt Bronckhorst bijdragen van de deelnemende gemeenten. Die baten ramen we hier als tegenhanger van de kosten (zie tabel lasten overige algemene dekkingsmiddelen), inclusief de bijdrage vanuit Bronckhorst voor Datalab GO als deelnemer daaraan. Het budget voor 2024 is volgens de samenwerkingsovereenkomst 2021-2024 vastgesteld op € 1.287.000.
Totaal wijzigingen baten	63	1.287	-	-	-	V	

Saldo financieringsfunctie rente

Wijzigingen lasten rente							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-2	-	-	-	-	V	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten	-2	-	-	-	-	V	

Wijzigingen baten rente							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Rente rekening courant	765	-	-	-	-	V	We ontvangen rente over onze liquide middelen (schatkistbankieren); door de rentestijgingen wordt nu ook rente vergoed op de bij de overheid gestalde overtollige middelen. Hier hielden we in de begroting geen rekening mee.
Afwijkingen kleiner dan € 50.000	-14	-	-	-	-	N	Met deze verlaging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen baten	751	-	-	-	-	V	

2.2. Overhead

Portefeuillehouder
Ambtelijk trekker

Marianne Besselink
Ellen Hanzens

Bedrijfsvoering

Voor Realisatiekracht vullen we de formatie in

Het project Realisatiekracht heeft als doel het aantrekken van personeel (realisatiekracht) zodat de organisatie in staat is de ambities van bestuur en organisatie te realiseren. Er is ruimte om 20 fte extra in te zetten en tot en met september vullen wij 65% (13 fte) van de vacatures in. We verwachten de andere vacatures in het vierde kwartaal en in het eerste kwartaal van 2024 in te vullen. Dat we vacaturebudget overhouden (zie hiervoor bij Algemene dekkingsmiddelen) komt ook door het grotere verloop als gevolg van het vraag op de arbeidsmarkt. Met name op een

aantal vakgebieden kost het veel tijd en inspanning de juiste mensen aan ons te binden. In het kader van realisatiekracht vraagt dit de komende periode extra aandacht en acties.

OVERHEAD	Begroting (incl.wijz.) 2023	Wijzigingen 2e Tussenrapp.	Totaal 2023
Lasten			
Overhead	12.903	20	12.923
Lasten totaal	12.903	20	12.923
Baten			
Overhead	213	173	386
Baten totaal	213	173	386
Saldo			
Overhead	-12.690	153	-12.536
Saldo totaal	-12.690	153	-12.536

Financiële wijzigingen

Wijzigingen lasten overhead							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Afwijkingen kleiner dan € 50.000	20	48	48	48	48	N	Met deze verhoging passen we de verschillende budgetten met kleine bedragen aan.
Totaal wijzigingen lasten	20	48	48	48	48	N	

Wijzigingen baten overhead							
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	V/ N	Toelichting / reden gevraagde wijziging
Gemeentehuis	173	173	-	-	-	N	Bronckhorst krijgt een vergoeding voor de hostingskosten van Datalab GO. Dat bedrag zit in de begroting van Datalab GO en vormt een inkomsten onze gemeente.
Totaal wijzigingen baten	173	173	-	-	-	N	

3. FINANCIËLE OVERZICHTEN

3.1. Bijgestelde ramingen van baten en lasten

3.1.1. Begroting (inclusief wijzigingen tot 2^e tussenrapportage) 2023, jaarschijf 2023

Hier presenteren we de begroting vóór de aanpassingen uit deze 2^e tussenrapportage 2023 (in hoofdstuk 1 en 2).

Begroting (incl. wijzigingen) 2023, jaarschijf 2023	Lasten	Baten	Saldo
Programma			
Programma 1 Zorg en ondersteuning	40.149	5.975	-34.174
1A Vitale inwoners en samenleving	5.749	155	-5.594
1B Toegang en individuele voorzieningen	34.400	5.820	-28.580
Programma 2 Wonen en leefomgeving	31.959	10.167	-21.792
2A Passend wonen	2.458	3.402	944
2B Aantrekkelijke leefomgeving	29.501	6.765	-22.737
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	8.428	5.756	-2.673
3A Economie	2.141	415	-1.727
3B Duurzaamheid	6.287	5.341	-946
Programma 4 Bestuur	3.694	324	-3.371
4A Besturen	3.694	324	-3.371
Totaal programma's	84.231	22.221	-62.010
Algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkering	-	63.352	63.352
Dividenden	4	461	457
Lokale heffingen	652	8.569	7.917
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.487	1.124	-363
Saldo financieringsfunctie rente	654	123	-531
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.797	73.628	70.831
Overhead	12.903	213	-12.690
Heffing VPB	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen reserves	500	4.924	4.424
Totaal programmabegroting / resultaat	100.431	100.987	556

+ = overschot; - = tekort

3.1.2. Wijzigingen 2^e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023

In deze tabel zijn alle financiële wijzigingen uit de programma's (hoofdstuk 1) en de Algemene dekkingsmiddelen (hoofdstuk 2) verwerkt.

Wijzigingen 2e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023	Lasten	Baten	Saldo
Programma			
Programma 1 Zorg en ondersteuning	7.376	7.534	159
1A Vitale inwoners en samenleving	3.068	6.330	3.262
1B Toegang en individuele voorzieningen	4.308	1.204	-3.104
Programma 2 Wonen en leefomgeving	756	632	-124
2A Passend wonen	-109	-719	-609
2B Aantrekkelijke leefomgeving	866	1.351	485
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	-47	-255	-209
3A Economie	-65	-30	35
3B Duurzaamheid	18	-226	-244
Programma 4 Bestuur	157	-64	-221
4A Besturen	157	-64	-221
Totaal programma's	8.242	7.847	-395
Algemene dekkingsmiddelen			
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-630	2.881	3.511
Algemene uitkering	-	2.024	2.024
Dividenden	-	43	43
Lokale heffingen	50	-	-50
Overige algemene dekkingsmiddelen	-679	63	742
Saldo financieringsfunctie rente	-2	751	752
Overhead	20	173	153
Heffing VPB	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen reserves	3.646	-	-3.646
Mutatie programmabegroting 2e TR 2023	11.277	10.901	-377

+ = overschot; - = tekort

De financiële wijzigingen in de tabel (3.1.2) vormen de begrotingswijziging die plaatsvindt bij vaststelling van deze 2^e tussenrapportage. De mutaties op de reserves specificeren we in bijlage 4.1. Tussentijdse resultaatbestemmingen.

3.1.3. Stand na 2^e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023

Het verwachte resultaat na de 2^e begrotingswijziging 2023 (als uitwerking van de 2^e tussenrapportage 2023) gaat met € 0,4 miljoen omlaag naar € 0,2 miljoen voordelig. Hieronder leest u het beeld na verwerking van de 2^e tussenrapportage, zoals ook opgenomen in het raadsbesluit.

Stand na 2e tussenrapportage 2023, jaarschijf 2023	Lasten	Baten	Saldo
Programma			
Programma 1 Zorg en ondersteuning	47.525	13.510	-34.015
1A Vitale inwoners en samenleving	8.817	6.485	-2.332
1B Toegang en individuele voorzieningen	38.708	7.025	-31.683
Programma 2 Wonen en leefomgeving	32.715	10.799	-21.917
2A Passend wonen	2.348	2.683	335
2B Aantrekkelijke leefomgeving	30.367	8.115	-22.252
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	8.382	5.500	-2.881
3A Economie	2.076	385	-1.692
3B Duurzaamheid	6.305	5.116	-1.190
Programma 4 Bestuur	3.851	260	-3.592
4A Besturen	3.851	260	-3.592
Totaal programma's	92.473	30.068	-62.405
Algemene dekkingsmiddelen			
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.167	76.509	74.343
Algemene uitkering	-	65.376	65.376
Dividenden	4	504	500
Lokale heffingen	702	8.569	7.867
Overige algemene dekkingsmiddelen	808	1.187	378
Saldo financieringsfunctie rente	652	874	222
Overhead	12.923	386	-12.536
Heffing VPB	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen reserves	4.146	4.924	778
Programmabegroting 2023 na 2e Tussenrapportage 2023	111.708	111.888	179
<i>+ = overschot; - = tekort</i>			

3.2. Realisatie van investeringskredieten

We geven onder realisatie van investeringskredieten de ontwikkelingen weer van de beschikbaar gestelde kredieten.

Overzicht uitnutting kredieten	2023
<i>Beschikbare kredieten</i>	12.095
Bij:	
Aanvullend beschikbaar gestelde kredieten:	
- Herinrichting Marktplein Steenderen	200
- Herinrichting Zomerweg (plankosten)	200
- Aankoop grond Zomerweg	250
- Aandeel Zonnepark Braamt	93
Kredietoverschrijdingen / onderschrijdingen	20
Bestedingen op krediet 2024 / 2025	94
Af:	
Intrekken rioleringskredieten	597
Totaal beschikbare kredieten	12.355
<i>Bestedingen</i>	
- bestedingen t/m september	3.258
- verwacht te realiseren t/m december	1.998
- verwachte realisering in 2024	5.936
- verwachte realisering in 2025	1.163
Totaal afwikkeling	12.355

Toelichting

Kredietover- en onderschrijdingen riolering

Voor het rioleringskrediet voor afkoppelen en de renovatie van gemalen en drukriolering zien we een kleine overschrijding door prijsstijgingen.

Besteding op kredieten 2024 / 2025

Voor de verduurzaming van sportaccommodaties is in totaal € 5 mln beschikbaar. De uitvoering hebben we (financieel) gepland in de periode 2024 tot en met 2027. In 2023 hebben we hiervoor € 93.700 besteed voor voorbereidingskosten.

De besteding van het jaarkrediet 2023 voor de reconstructie van oude wijken stellen we voor om door te schuiven naar 2024 (€ 1 miljoen).

Intrekken rioleringskredieten

In 2022 waren voor rioleringswerken kredieten beschikbaar. Door gebrek aan uitvoeringskracht kan hiervan voor € 597.000 worden ingetrokken. Die werkzaamheden zitten al opgenomen in het investeringsprogramma van het geactualiseerde watertakenplan.

Realisatie bestedingen

De realisatie van projecten en vervangingsinvesteringen verloopt trager dan verwacht. Van de beschikbare kredieten tot 2023 bestede we naar verwachting € 5,9 mln in 2024 en € 1,2 mln in 2025. De herziene planning en de hiermee gepaard gaande verschuiving van de investeringslasten verwerken we in de Perspectiefnota 2025.

3.3. Effecten 1e begrotingswijziging 2024

Uit de 2^e tussenrapportage 2023 volgen ook voor- en nadelen voor de planperiode 2024 tot en met 2027. In deze tabel zijn alle structurele financiële wijzigingen uit de programma's (hoofdstuk 1) en de Algemene dekkingsmiddelen (hoofdstuk 2) verwerkt.

Meerjaren mutaties per programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Programma					
Programma 1 Zorg en ondersteuning	159	-3.241	-3.145	-3.225	-3.206
1A Vitale inwoners en samenleving	3.262	-335	-318	-136	-159
1B Toegang en individuele voorzieningen	-3.104	-2.906	-2.827	-3.089	-3.048
Programma 2 Wonen en leefomgeving	-124	627	-322	-253	-296
2A Passend wonen	-609	969	-96	-	-
2B Aantrekkelijke leefomgeving	485	-342	-226	-253	-296
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	-209	-314	-241	-241	-241
3A Economie	35	-65	-	-	-
3B Duurzaamheid	-244	-249	-241	-241	-241
Programma 4 Bestuur	-221	-95	-11	-11	-4
4A Besturen	-221	-95	-11	-11	-4
Totaal programma's	-395	-3.024	-3.718	-3.730	-3.747
Algemene dekkingsmiddelen					
Totaal algemene dekkingsmiddelen	3.511	2.081	1.507	1.593	2.749
Algemene uitkering	2.024	1.610	1.536	1.354	2.510
Dividenden	43	-	-	-	-
Lokale heffingen	-50	268	268	268	268
Overige algemene dekkingsmiddelen	742	203	-297	-29	-29
Saldo financieringsfunctie rente	752	-	-	-	-
Overhead	153	125	-48	-48	-48
Heffing VPB	-	-	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen reserves	-3.646	809	-	-	-
Mutatie programmabegroting 2024-2027 door 2e Tussenrapportage 2023	-377	-9	-2.259	-2.185	-1.047

+ = overschot; - = tekort

De wijzigingen in bovenstaand overzicht vormen de inhoud van de 1^e begrotingswijziging op de programmabegroting 2024-2027, die we gelijk met de vaststelling van deze 2^e tussenrapportage 2023 meenemen in de beslispunten. Daarin zit er een intensivering op het programmaplan 2023. Die aanvulling vindt u in deelprogramma 2A Wonen

De verwerking van de wijzigingen in bovenstaand overzicht leiden tot het volgende beeld van de begrotingsruimte voor de programmabegroting 2024-2027:

Meerjarige ontwikkeling resultaat	2024	2025	2026	2027
Begrotingsruimte Programmabegroting 2024-2027	9	20	-2.282	-5.929
Saldo mutaties 1e begrotingswijziging 2024 zonder intensivering en dekking	-988	-2.259	-2.185	-1.047
Intensivering vanuit het Programmaplan 2023	-100	-	-	-
Dekking 2024 vanuit projecten voor personeelskosten	500			
Dekking 2024 vanuit egaliseriereserve Openeinderegelingen Zorg en ondersteuning	579			
Begrotingsruimte na 1e begrotingswijziging 2024	-	-2.239	-4.467	-6.976

+ = overschot; - = tekort

Het resultaat van 2024 na de 1^e wijziging op de programma's wordt € 1,0 miljoen lager en slaat om naar een begrotingstekort van € 1,1 miljoen. We stellen voor om het begrotingstekort 2024 incidenteel te dekken uit het berekenen van personeelskosten aan projecten duurzaamheid (€ 0,5 miljoen) en het restant uit de egaliseriereserve Openeinderegelingen Zorg en ondersteuning (circa € 0,6 miljoen). Voor 2025 en verder komen we met een plan voor keuzerichtingen in de perspectiefnota. Hierna leest u het beeld van de programmabegroting 2024 na verwerking van de 1^e begrotingswijziging 2024, zoals ook opgenomen in het raadsbesluit.

Stand programmabegroting na 1e begrotingswijziging 2024, jaarschijf 2024	Lasten	Baten	Saldo
Programma			
Programma 1 Zorg en ondersteuning	44.734	7.037	-37.698
1A Vitale inwoners en samenleving	5.756	494	-5.262
1B Toegang tot passende voorzieningen	38.979	6.543	-32.436
Programma 2 Wonen en leefomgeving	35.998	12.939	-23.059
2A Passend wonen	2.494	3.263	769
2B Aantrekkelijke leefomgeving	33.505	9.676	-23.829
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	8.774	6.501	-2.273
3A Economie	1.260	417	-843
3B Duurzaamheid	7.514	6.084	-1.430
Programma 4 Bestuur	3.833	352	-3.481
4A Besturen	3.833	352	-3.481
Totaal programma's	93.340	26.829	-66.511
Algemene dekkingsmiddelen			
Totaal algemene dekkingsmiddelen	5.829	82.276	76.447
Algemene uitkering	-	69.457	69.457
Dividenden	4	460	456
Lokale heffingen	561	9.023	8.462
Overige algemene dekkingsmiddelen	4.652	2.538	-2.114
Saldo financieringsfunctie	612	798	186
Overhead	12.809	407	-12.403
Heffing VPB	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen reserves	500	2.966	2.466
Programmabegroting 2024 na 1e begrotingswijziging 2024	112.478	112.478	-

+ = overschot; - = tekort

4. BIJLAGEN

4.1. Tussentijdse resultaatbestemmingen

Deel progr.	Omschrijving tussentijdse resultaatbestemming	Bedragen in €
1A	Mantelzorg	40.000
1A	Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO)	3.276.040
1B	Beschermd wonen, woonzorgvisie	25.000
2A	BR Bovenwijkse voorzieningen	140.000
2B	Onderhoud wegen kantoor, civiele kunstwerken	100.000
3A	Vitale kernen	65.000
Totaal tussentijdse resultaatbestemmingen 2023		3.646.040

Toelichting

Mantelzorgbeleid

Vanuit het programmaplan 2023-2026 hebben we structurele middelen voor vernieuwing van het Mantelzorgbeleid. In 2023 hoefden we deze middelen nog niet in te zetten, we verwachten echter volgend jaar incidenteel extra personele kosten te moeten maken om het nieuwe Mantelzorgbeleid te implementeren. We stellen daarom voor de middelen 2023 mee te nemen naar 2024.

Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO)

Het verwachte jaarresultaat van het project Opvang Vluchteling Oekraïne schuiven we ook door naar 2024. In het deelprogramma lichten we de besteding ervan toe.

Woonzorgvisie

Het opstellen van de Woonzorgvisie start eind 2023. De incidentele middelen die we hiervoor vanuit het Programmaplan 2023-2026 ontvingen, willen we als resultaatbestemming meenemen naar 2024.

Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen

De (te) ontvangen bijdragen voor bovenwijkse gemeentelijke investeringen over 2023 storten we in de gelijkname bestemmingsreserve.

Civiele kunstwerken

In het Programmaplan 2023-2026 is voor 2023 € 100.000 beschikbaar voor het opstellen van een onderhoudsplan civiele kunstwerken. Door personeelstekort lukt dit niet in 2023. We stellen voor € 100.000 door te schuiven naar 2024.

Vitale kernen

De voorbereidingskosten voor de Smidsstraat/Magnoliaweg in Zelhem vallen in 2024. Wij stellen daarom voor de middelen 2023 mee te nemen naar 2024.

4.2. Verklaring afkortingen

Afkorting	Verklaring
BRC	Brede Regeling Combinatiefuncties
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
FTE	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
HbH	Hulp bij het huishouden
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
MEOZ	Meerkosten Energie Openbare Zwembaden
MFA	Multifunctionele accommodatie
NIP	Nationaal Isolatie Programma
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OVO	Opvang Vluchteling Oekraïne
P&C	Planning & Control
PGB	Persoons Gebonden Budget
POH	Praktijkondersteuning Huisarts
PVT	Prestatieverklaringen
RO	Ruimtelijke ontwikkeling
SLA/DVO	Service Level Agreement / Dienstverleningsovereenkomst
SOH	Specialistische Ondersteuning Huisarts
SPUK	Specifieke uitkering
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TR	Tussenrapportage
VAB	Vrijkomende Agrarische Bebouwing
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering onroerende zaken
WSPA	Werkgevers Servicepunt Achterhoek
WSW	Wet sociale werkvoorziening